

Børnестemmer

- mit skoleliv

1-2 lektioner

Fag: Dansk

Målgruppe: 4.-9. klasse

Hvad laver jeg i løbet af en skoledag? Hvad betyder noget for mig, når jeg går i skole?

Og hvis jeg kunne bestemme, hvad er det vigtigste, jeg skal lære i skolen?

Eleverne skal i lektionerne arbejde med at læse og skrive erindringer om emnerne *skoleliv* og *medbestemmelse i skolen*. Undervisningen skal få eleverne til at tænke over deres egen skolegang, og hvad der er vigtigt for dem, når de går i skole.

Eleverne starter med at læse to skoleerindringer fra tidligere elever på Græsted Skole. Derefter skal de selv skrive deres egne erindringer og tegne en tegning til.

Erindringer til eftertiden

Kopier af erindringerne vil blive gemt i Gribskov Arkiv, så elevernes børn, børnebørn og oldebørn en dag kan læse om, hvordan det var at gå på Gribskolen i 2022.

Omsatte læringsmål:

- Eleverne øver sig i skriftlig fremstilling ved at nedskrive deres personlige oplevelser og erindringer.
- Eleverne udvikler en åben og analytisk indstilling til samtiden ved at læse andre personers oplevelser fra en anden tidsperiode

Græsted Skole, 1930'erne

Erindring #1

Uddrag fra Kristan Andersens erindringer, 1957.
(Elev på den gamle Græsted Skole 1888-1893).

Jeg havde fået en meget fin ABC; den var grøn, og så var der et billede af en lille dreng, der studerede hos sin Mor og læste. Ovenover var der en hane, et dejligt dyr. Når jeg bare var flittig til at stave, lagde den om natten en to-øre eller en fem-øre. Og da jeg var 7 År, gik Mor med mig i skole.

Den første dag – det var hos Frk. Hubert, vi sad en seks-syv ved vores bord – så sang vi "Nu titte til hinanden", det var fordi, de havde fået en ny dreng, sagde Frøkenen. Så slog hun streger på tavlerne og skrev bogstaver, som vi skulle skrive; siden lærte vi at stave og læse.

Så havde vi eksamen. Jeg kan huske, at pastor Assens kom, han sad på en stol og røg på en pibe. Så måtte vi op med vores tavler og vores ABC og stave og læse for ham. Så fik vi enten en 10 øre eller en fem øre, efter hvad han nu havde. Da vi så var færdige, så sagde han; nu må I hilse hjemme og sige, at I har været rigtig flinke og rare børn.

Så blev jeg overflyttet til Græsted Skole. Førstelæreren hed Hansen. Vi gik i skole med Træsko på, så når der var sne om vinteren, blev gulvet lidt rigeligt vådt. Der stod en mægtig kakkelovn midt i skolen, den kunne

godt tage en hel kurv af tørv og brænde, der var tre huller igennem den, og foroven skrånede den som taget på et hus. Den var vist lige så gammel som skolen, og skolen var fra Frederik den Fjerde.

Landkortene hang på væggene, og så var der en nodetavle og en mægtig globus. Andenlærerens skole var indrettet ligesådan, men gulvet var dårligere. Der havde været huller i det, men der var slået nogle brædder over det. Vi gik i skole hver anden dag. Først sang vi gerne nr. tre Alene Gud i himmeri eller nr. syv Kristne synger højt i kor. Det første så at Førstelæreren foretog sig, var at han lagde spanskrøret på den ene side af kateteret og "revtampen" (et tykt reb med store knuder på) på den anden side. Den var rullet sammen som en snog, og så var der viklet seglgarn om enderne.

Andenlæreren boede oppe på loftet, han havde et loftsværelse. Det var vel sådan noget med 4x4 alen (2x2 meter), der var lige plads til et lille bord og et par stole, en kuffert og et stueorgel. Der var et lille vindue udbygget i stråtaget, og så havde han sovekammer ud mod gavlen, der var lige plads til en enspænderseng. Jeg ved det, for jeg har været oppe hos ham. Nu til dags kan der vist ikke bydes en lærer sådan en lejlighed.

Da jeg fyldte 11 år, kom jeg ud og tjene og måtte forlade Græsted Skole, for Mor hun fæstede mig til en mand henne i Dragstrup, og jeg fik lov til at gå i Hesbjerg Skole, for der gik min ældste bror. Jeg måtte om sommeren trække midt ud på Søborg Sø med køer, inden jeg gik i skole. Så hele sommeren måtte jeg op kl. 4.00, og hvis jeg faldt i søvn, når han havde kaldt, kan det nok være, at der vankede øretæver.

Erindring #2

Uddrag fra Johs. G. Andersens erindringer, 2002
(Elev på Græsted Skole 1929-1935) .

Vi mødte troligt op med tornyster (skoletaske), der indeholdt en tavle, en tavleklud, der hang i en snor fra tavlen, en griffel og en "læsebog", der indeholdt store tydelige bogstaver. Selvfølgelig måtte også jeg have et tornyster, selv om det faktisk var ret overflødigt. Derimod fik jeg desværre ikke lov til at få madpakke med til 10-frikvarteret. Jeg måtte pænt møde op hos Mor i køkkenet og sidde på min faste plads på hækassen ved siden af komfuret mens jeg spiste min mellemmad. Ofte stod det på "fedtemad med knappenåle" (rugbrød med afsmeltet fedt og groft salt).

I første time blev vi omhyggeligt anbragt på skolens nye fine skoleborde. Det var tomandsborde med skrå skriveflade med blækhus og en rille til skriveredskaber. Dertil hørte en fast bæk. Tidligere havde eleverne siddet i rad og række på faste bænke med faste smalle bordflader. Sådanne skoleborde fulgte os helt op til ældste klasse, hvor vi omsider fik individuelle borde med løse stole.

Så fulgte navneopråb, hvor vi blev ført til protokols. Vi var 40 elever i første klasse. Hvordan de arme lærere holdt orden på sådan en flok, forstår jeg ikke. Gad vide hvad senere tiders lærere ville have sagt til det? Og så var der tre lærerbørn og en præstesøn i klassen. Det havde den uheldige virkning, at vore fædre altid vidste besked med alle vore unoder og gale streger.

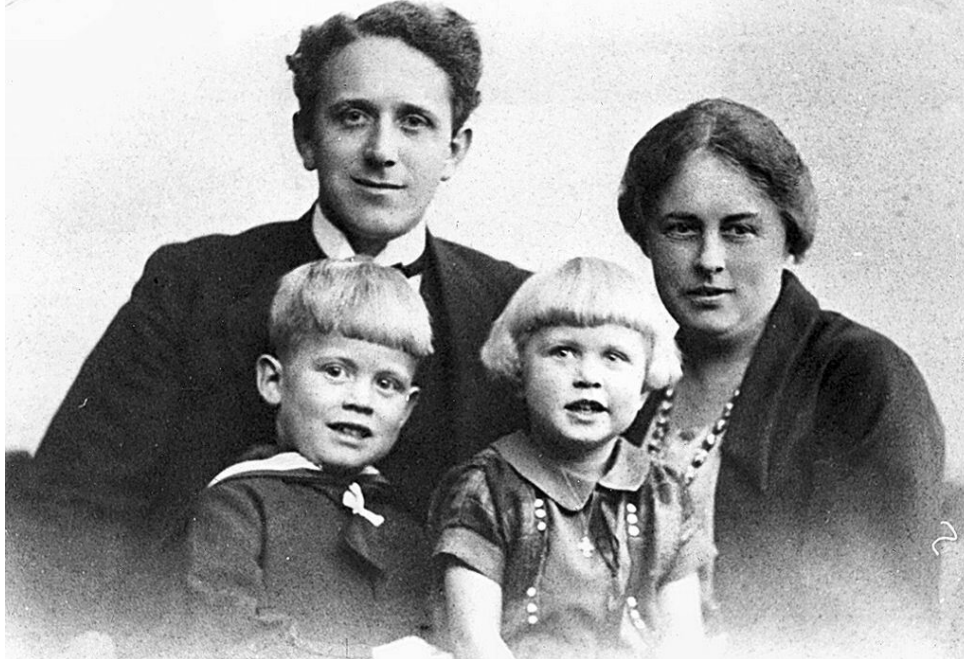
Fagene var læsning, skrivning, regning og bibelhistorie. Lidt gymnastik blev der også tid til. Det blev nu aldrig til mere end lidt "arme stræk, arme bøj" og "små lette hop på stedet". Regning var nok det letteste. Når man er vokset op i et hjem, hvor hverdagen styres af ur og skoleklokke, opfatter man hurtigt, hvordan urviserne står når "klokken er halvgangen 10" (9.30). Og så er der ikke langt til at læse tallene.

1. klasse gik i skole 3 "timer" a 45 minutter om eftermiddagen. 2. klasse havde 3 "timer" om formiddagen. Undervisningen blev i disse klasser varetaget af Frk. Christiansen.

Med 3. klasse begyndte skolen at blive mere virkeligt forskellig fra hverdagen. For det første optrådte nu det lede fænomen lektier. For det andet fik vi en rigtig læsebog og en rigtig regnebog. Det betød ikke mindst, at vi nu blev i stand til på egen hånd at læse alle de dejlige historier om sørøvere, mohikanere og andre indianerstammer, nybyggere og opdagelsesrejsende. Så vores lege blev betydeligt mere indholdsrige.

I mange år blev skolens disciplin dirigeret med lærernes trillefløjter. Når første time skulle begynde, stillede samtlige lærere sig op på trappen og piftede i kor. Så stillede alle eleverne sig pænt op, to og to i række og geled, hver klasse for sig. Et fornyet pift, så løb ældste klasse til klasseværelset, så næste osv. Det samme gentog sig efter hvert frikvarter. Senere blev lærernes fløjter afløst af en klokke

Johannes Andersen, 5 år gammel sammen med sin familie, der bestod af søsteren Ruth, faren Ejner, der var lærer på Græsted Skole og moren Marie, der var husmor. 1927

Johannes Andersens skolebillede fra Græsted Skole, 1933. På dette tidspunkt var der 7 års undervisningspligt, så mange gik ud af skolen efter 7. klasse.

Johannes Andersens konfirmation, 1936

